

[Debat over Kernwaarden]

[Interne organisatie (VWO)]

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Inleiding.....	2
Welk(e) domein(en) uit Boot	2
De opdracht	3
Doel van de opdracht.....	3
Omschrijving opdracht.....	3
Benodigdheden.....	3
Vorbereiding docent	3
Nabespreking (debriefing)	4
Verwerkingsopdracht.....	5
Literatuurlijst.....	6
Bijlage 1 Opstelling Klaslokaal.....	7
Bijlage 2 Briefjes om in te delen	8
Bijlage 3 Power point	9
Bijlage 4 Resultaten uit eerdere workshops	13

Inleiding

De opdracht over kernwaarden die iedere persoon heeft en die van invloed is op de keuzes die hij maakt. Zo hebben kernwaarden invloed op of iemand voor ondernemerschap of loondienst kiest. En zo heeft het ook invloed op hoe een persoon wordt of moet worden benadert. In deze opdracht gaat de leerling op zoek naar algemene kernmerken waarin hij kernwaarden kan beschrijven.

Welk(e) domein(en) uit Boot

Kernwaarden wordt niet expliciet in het rapport van Commissie Boot (Boot, 2014) genoemd en komt pas in de uitwerkingen van de syllabus voor in het VWO programma (CvTE, 2016). In het HAVO programma is het geen onderwerp.

Kernwaarden wordt in de syllabus gebruikt bij de uitwerking van domein C Interne organisatie en personeelsbeleid punt 17 *De kandidaat kan personeelsbeleid (HRM) beschrijven en daarbij de relatie leggen met de doelstelling en de aard van de organisatie (inclusief de relevante wet- en regelgeving)* (Boot, 2014). In de syllabus wordt het uitgewerkt in punt 17.13. *Uitleggen in hoeverre de kernwaarden van de organisatie tot uiting komen in het personeelsbeleid en wordt gedragen en/of uitgedragen door het personeel* (CvTE, 2016) Het beheersingsniveau volgens de taxonomie van Bloom (Krathwohl, 2002) is *begrijpen*.

Beheersingsniveau Bloom	Leerdoel
Memoriseren	
Begrijpen	<i>kernwaarden</i> en personeelsbeleid: • kernwaarden • individuele beloningen • ontslagzaken • werkvergunningen • Arbo • Onderzoek personeelstevredenheid
Toepassen	
Analyseren	
Evalueren	
Creëren	

In de verwerkingsopdracht kan je een koppeling gemaakt worden naar domein B2 12.2.1 *een persoonlijk plan opstellen* waarin de persoonlijke motieven en kwaliteiten moeten kunnen worden opgesteld (CvTE, 2016). Kernwaarden kunnen “taal” vormen om dit te kunnen opstellen.

De opdracht

Hierna is beschreven waaruit de opdracht precies bestaat, wat de benodigdheden zijn, welke voorbereidingen de docent dient te treffen. Daarna is de opdracht zelf opgenomen.

Doel van de opdracht

Het doel van deze opdracht is docenten een manier aan te reiken waarmee zij leerlingen op een inductieve manier kernwaarden kunnen laten ontdekken. Deze opdracht vormt de basis voor verdere verwerkingsopdrachten.

Kernwaarden kunnen “taal” vormen om een persoonlijk plan op te *opstellen*.

Kernwaarden zijn de leidraad voor persoonlijke (financiële) beslissingen.

Omschrijving opdracht

De opdracht start met het voeren van een debat, waarin de stelling “De docent moet worden ontslagen”. De klas wordt opgedeeld in twee groepen, voorstanders en tegenstanders. De argumenten die beide groepen in het debat naar voren brengen worden verzameld. Vervolgens worden de begrippen geclassificeerd (Marzano, 2013) en worden de classes beschreven, wat leidt tot de kernwaarden.

Benodigdheden

- Klassenopstelling in lager huis debat (zie bijlage 1)
- Briefjes om de leerlingen in voor en tegenstanders in te delen (zie bijlage 2)
- PowerPointpresentatie (zie bijlage 3)
- 2-4 grote flappen
- Stiften

Voorbereiding docent

Zonder dat de leerlingen de stelling kennen deelt de docent de leerlingen in voorstanders en tegenstander in (De docent kan dit doen door de leerlingen bij binnenkomst een briefje te geven dat de plaats van de leerling aangeeft). Naast deze twee groepen stel je afhankelijk van de grootte van je klas 2 a 3 leerlingen aan die de jury vormen, om de beste debater vast te stellen.

Stap 1 Individuele voorbereiding

Leerlingen krijgen eerst individueel 3 minuten de tijd om argumenten voor of tegen de stelling te bedenken. De leerlingen krijgen daarbij aangegeven dat ze moeten denken vanuit het oogpunt van de rector/van de school.

Stap 2 Groepsvoorbereiding

Leerlingen delen hun argumenten met hun groepsgenoten en bepalen gezamenlijk welke argumenten zij in het debat willen gebruiken. Elke groep wijst een leerling aan die als woordvoerder van zijn groep wil starten met het debat.

De aangewezen schrijver noteert de argumenten die in de groep genoemd zijn.

Stap 2a Jury

Gedurende de 5 minuten voorbereiding van de twee groepen moeten de juryleden overleggen waarop zij gaan letten om na afloop van het debat de beste debater aan te wijzen.

Stap 3 Het debat

Het debat wordt geleid door de docent. De volgende regels dienen in acht te worden genomen:

- ▶ Als de leerling het woord wil hebben gaat deze staan
- ▶ De leerling krijgt het woord van de debatleider
- ▶ Als de leerling klaar is met praten gaat deze weer zitten
- ▶ Als de debatleider de leerling afbreekt ga deze weer zitten

Na de 5 minuten voorbereiding start het debat door iedere woordvoerder 1 minuut de tijd te geven. Vervolgens kan het debat losbarsten!

De schrijver noteert nieuwe argumenten die zijn groep aanvoert.

Stap 4 Herindeling lokaal

Laat na afloop van het debat de leerlingen het lokaal weer terug zetten in de vast opstelling. Elke groep hangt zijn flap voor op het bord, zodat de argumenten zichtbaar zijn voor iedereen.

Stap 4a Jury

Tijdens de herindeling van het lokaal bepaalt de jury de winnaar van het debat. Als iedereen weer zit maakt de jury de winnaar bekend.

Stap 5 Verwerking

Laat vervolgens de leerlingen in tweetallen de op de flappen geschreven argumenten volgens de volgende stappen (Marzano, 2013)

1. Kies een belangrijk argument en geef hiervan een kenmerk
2. Welke andere argumenten hebben hetzelfde kenmerk
3. Omschrijf de categorie door de kenmerken te beschrijven
4. Kies een ander argument en doe hetzelfde
5. Ga door totdat alle argumenten zijn geclassificeerd
6. Voeg eventueel categorieën samen of splits ze juist

Stap 6 Resultaat

7. Beschrijf elke gevonden categorie met een positief zelfstandig naamwoord dat het idee beschrijft dat onder de categorie ligt.

Nabespreking (debriefing)

In de debriefing laat je per tweetal categorieën benoemen en schrijf dit op het bord (flap). Je maakt minimaal één rondje langs alle tweetallen en vraagt vervolgens of er nog categorieën zijn die nog niet op het bord staat.

Je kunt als tussenstap nog samen met de klas kijken of er op het bord categorieën zijn die samengevoegd kunnen worden.

Tenslotte geef je de bevestiging dat de beschreven categorieën “kernwaarden” genoemd worden. Dit zijn de waarden op basis waarvan beslissingen worden genomen.

Verwerkingsopdracht

Als verwerkingsopdracht kun je de leerlingen vragen wat volgens hun de kernwaarden van de docent zouden kunnen zijn. Met deze opdracht kun je een koppeling maken naar domein B2 12.2.1 een persoonlijk plan opstellen waarin de persoonlijke motieven en kwaliteiten moeten kunnen worden opgesteld (CvTE, 2016).

Hoe kan je er nog meer mee aan de slag?

- Welke rol spelen kernwaarden in de dagelijkse praktijk?
Hoe zijn ze zichtbaar? Zijn ze zichtbaar? Zijn leerlingen zich bewust van hun eigen kernwaarden?
- Als keuze-onderwerp of als vaardigheden (reflecteren) uit domein A
- Welke rol spelen kernwaarden bij solliciteren?
- Welke rol spelen kernwaarden bij lenen of sparen?
In een interview met een manager achterhalen wat de kernwaarden zijn van de organisatie waar hij werkt en of zijn persoonlijke kernwaarden daarmee overeenkomen.
- Wat zijn persoonlijke kernwaarden van de leerlingen? Gebruik hiervoor bijvoorbeeld:
<http://patrickschriel.nl/2013/04/25/kernwaarden-lijst-voorbeelden-en-waarden-oefening/>

Achtergrondliteratuur

Over kernwaarden is veel literatuur te vinden, veelal in combinatie met de cultuur van ondernemingen. Wij hebben voor deze workshop o.a. gebruik gemaakt van 123.management.nl (gebaseerd op The Art of Management van Dr. Marcel Nieuwenhuis, ISBN 978 90 806 6652 8).

Bron: afkomstig van 123management.nl (Nieuwenhuis, z.j.)

Overige (mogelijke) Literatuur

Kernwaarden lijst, voorbeelden en waarden oefening

(<http://patrickschriel.nl/2013/04/25/kernwaarden-lijst-voorbeelden-en-waarden-oefening/>)

365 dagen succesvol: jouw eigen plan voor het beste jaar van je leven, hoofdstuk 4: Ik ben vrij
Door David de Lock en Arjan Vergeer (ISBN: 978 90 00 31530 7)

Zelfsturing: een nieuwe kijk op organisaties, hoofdstuk 12: Zelfsturing en kernwaarden
Door Diny Leppers en Gertie Eikenaar (ISBN: 978 90 430 2207 1)

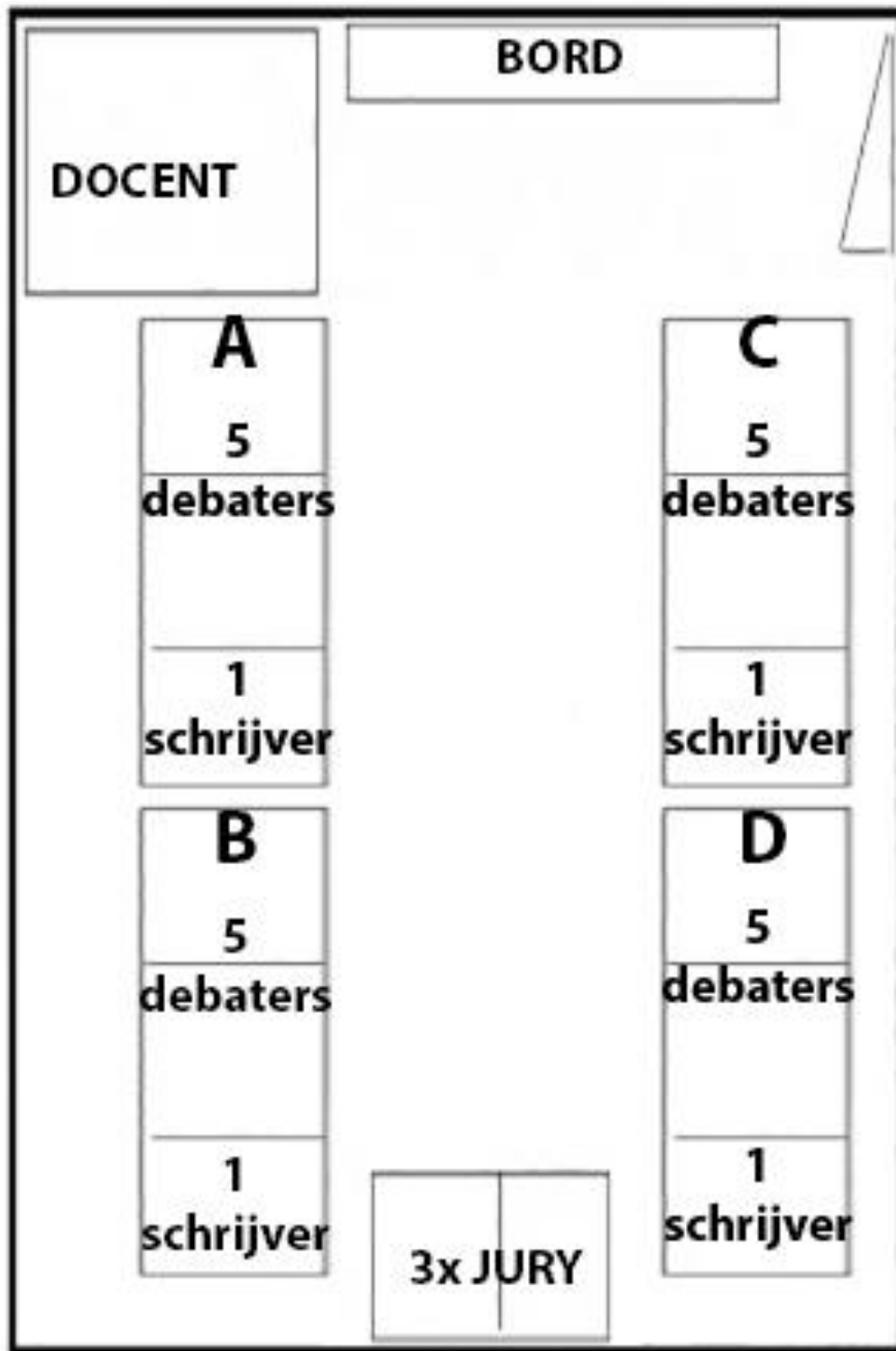
It all begins with people: de kracht van medewerkersbetrokkenheid, hoofdstuk 5, Zakelijke zingeving
Missie – Visie – Kernwaarden – Gedrag
Door Derick-H Maarleveld (ISBN: 978 94 6345 157 4)

Literatuurlijst

- 123management. (z.j.). *Wat is een optimale cultuur?* Opgehaald van 123management:
http://123management.nl/0/030_cultuur/a300_cultuur_03_kernwaarden.html
- Boot, A. (2014). *Van M&O naar Bedrijfseconomie, ondernemerschap en financële zelfredzaamheid*. Enschede: SLO.
- CvTE. (2016). *Bedrijfseconomie VWO*. Utrecht: College voor Toetsen en Examens.
- Krathwohl. (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory into Practice*, volume 41, number 4, 212-264.
- Marzano, R. &. (2013). *Leren in 5 dimensies, moderne didactiek voor het voortgezet onderwijs*. Assen: Van Gorcum.

Bijlage 1 Opstelling Klaslokaal

Onderstaande tekening is voor een klas met 27 leerlingen. Bij meer of minder leerlingen kan het aantal debaters en/of het aantal juryleden worden aangepast.

Bijlage 2 Briefjes om in te delen

A 1 t/m A5 en B1 t/m B5 zijn debaters voor. **AS en BS** zijn de respectievelijke schrijvers. **C 1 t/m C5 en D1 t/m D5** zijn debaters voor. **CS en DS** zijn de respectievelijke schrijvers. **J1 t/m J3** zijn juryleden.

A1	B1	C1	D1
A2	B2	C2	D2
A3	B3	C3	D3
A4	B4	C4	D4
A5	B5	C5	D5
AS	BS	CS	DS
J1	J2	J3	

Bijlage 3 Power point Workshop Docententraining

Kernwaarden

Door Peter v.d. Veen en Theo Roos

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat

Theo Roos geeft een proefles.
Theo wordt aangenomen!

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Taken

- Woordvoerder
- Schrijver
- Jurylid
- Debaters

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat Vooraf: Theo Roos wordt aangenomen

Groep Voorstanders • Schrijf de argumenten voor op die je als groep gaat gebruiken. • Overleg van 5 minuten • Eén woordvoerder (aanwijzen) heeft één minuut het woord • Daarna debat van maximaal 10 minuten	Groep tegenstanders • Schrijf de argumenten tegen op die je als groep gaat gebruiken. • Overleg van 5 minuten • Eén woordvoerder (aanwijzen) heeft één minuut het woord • Daarna debat van maximaal 10 minuten
---	---

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Jury

- **Voor het debat:**
Bepaal criteria om te bepalen wie de beste debater is.
- **Tijdens het debat:**
Bepalen welke persoon de beste debater is (met onderbouwing)

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

Groep Voorstanders

- **Eén woordvoerder** heeft één minuut het woord
- Daarna debat van maximaal 10 minuten
- De schrijvers schrijven de nieuwe argumenten op van de eigen groep
- Schrijf steekwoorden op

Groep tegenstanders

- **Eén woordvoerder** heeft één minuut het woord
- Daarna debat van maximaal 10 minuten
- De schrijvers schrijven de nieuwe argumenten op van de eigen groep
- Schrijf steekwoorden op

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

- Als je het woord hebt ga je staan
- Je krijgt het woord van de debatleider
- Als je klaar bent met praten ga je weer zitten
- Als de debatleider je afbreekt ga je zitten

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

- **Nabespreking**

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

1. Categoriseer in tweetallen de argumenten in groepen (verzamel argumenten die bij elkaar horen).
 1. Kies een belangrijk argument en geef hiervan een kenmerk
 2. Welke andere argumenten hebben hetzelfde kenmerk
 3. Omschrijf de categorie door de kenmerken te beschrijven
 4. Kies een ander argument en doe hetzelfde
 5. Ga door totdat alle argumenten zijn geclassificeerd
 6. Voeg eventueel categorieën samen of splits ze juist

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

2. Probeer de verzamelde argumenten met één woord te beschrijven.
7. Beschrijf elke gevonden categorie met een positief zelfstandig naamwoord

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

1) 1875: 1.ste Weltkrieg: Kaiserreich zerbricht

2) 1918/19: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

3) 1919: 1.ste Weltwirtschaftskrise

4) 1929: 2.ste Weltwirtschaftskrise: führt zur Weltwirtschaftskrise

5) 1933: Hitler kommt an die Macht

6) 1939: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

7) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

8) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

9) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

10) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

1) 1875: 1.ste Weltkrieg: Kaiserreich zerbricht

2) 1918/19: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

3) 1919: 1.ste Weltwirtschaftskrise

4) 1929: 2.ste Weltwirtschaftskrise: führt zur Weltwirtschaftskrise

5) 1933: Hitler kommt an die Macht

6) 1939: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

7) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

8) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

9) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

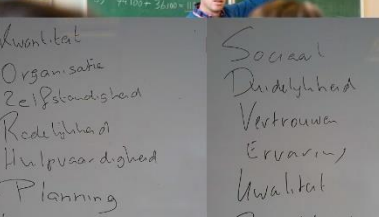
10) 1945: 2. Weltkrieg: führt zur Zerstörung

Behoelvenheid
 Resultaatgericht
 Productief

Zelfstandigheid
 Kennis
 Planning
 Compleet
 Vernieuwend
 Efficiënt

Duidelijkheid
 Vroegheid
 Voorbereiding
 Verantwoordelijkheid
 Inzet
 Actieve betrekking

[illegible]

10 kwaliteiten van een goede leider

Kwantiteit	Sociaal
Organisatie	Duidelijkheid
Zelfstandigheid	Vertrouwen
Redelijkheid	Ervaren
Hulpvaardigheid	Uniekheid
Planning	Beschikbaarheid
Verantwoordelijkheid	

Debat: Theo Roos wordt aangenomen

Beheersingsniveau Bloom Begrijpen	Leerdoel kerndoelen en personeelsbeleid: • kernwaarden • individuele beloningen • contingenten • werfvergunningen • Arbo • Onderzoek personeelsteveindhoven
Werkvorm	• Op een inductieve manier kernwaarden ontdekken

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Doel van deze opdracht

- Kernwaarden kunnen "taal" vormen om een persoonlijk plan op te stellen.
In de verwerkingsopdracht kan een koppeling gemaakt worden naar domein B2.12.2.1 een persoonlijk plan opstellen waarin de persoonlijke motieven en kwaliteiten moeten kunnen worden opgesteld
- Kernwaarden zijn de leidraad voor persoonlijke (financiële) beslissingen

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Vervolgopdrachten

Je kunt denken aan:

- Welke rol spelen kernwaarden bij solliciteren?
- Welke rol spelen kernwaarden bij lenen of sparen?
- Ontdek je eigen kernwaarde
(<http://patrickschriel.nl/2013/04/25/kernwaarden-lijst-voorbeelden-en-waarden-oefening/>)

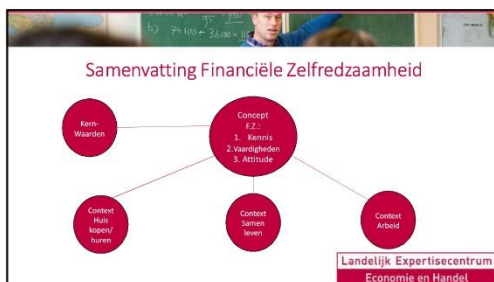
Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Vervolgopdrachten

- Welke rol spelen kernwaarden in de dagelijkse praktijk?
Hoe zijn ze zichtbaar? Zijn ze zichtbaar? Zijn leerlingen zich bewust van hun eigen kernwaarden?
- Als keuze-onderwerp of als vaardigheden (reflecteren) uit domein A

Landelijk Expertisecentrum
Economie en Handel

Bijlage 4 Resultaten uit eerdere workshops

Gevonden Kernwaarden Workshop 1

Betrokkenheid
Resultaatgericht
Productief

○ Duidelijkheid
Vrolijkheid
Voorbereiding
Verantwoordelijkheid
Inzet
Gelijke behandeling

Zelfstandigheid
Kennis
Planning
Compleet
Vernieuwend
Efficiënt

Gevonden Kernwaarden Workshop 2

Sociaal
Duidelijkheid
Vertrouwen
Ervaring
Kwaliteit
Beschikbaarheid

Kwantiteit
Organisatie
Zelfstandigheid
Redelijkheid
Hulpvaardigheid
Planning
Verantwoordelijkheid

Bijlage 5 Powerpoint voor in de les